

Streszczenie rozprawy doktorskiej pt.:

**„EKONOMICZNE I REGULACYJNE
PROBLEMY BANKOWOŚCI SPÓŁDZIELCZEJ
W POLSCE I ICH WPLYW NA EFEKTYWNOŚĆ DZIAŁANIA
W OBECNYCH WARUNKACH GOSPODARCZYCH**

STRESZCZENIE

W Polsce banki spółdzielcze są obok spółek akcyjnych i przedsiębiorstw państwowych, jedną z trzech prawnych form działalności bankowej. Aktualnie polski sektor bankowości spółdzielczej pełni ważną rolę w systemie finansowym, a jego działalność jest znaczącym czynnikiem w kontekście utrzymania stabilnego, zrównoważonego rozwoju gospodarki. Banki spółdzielcze są motorem wzrostu lokalnej przedsiębiorczości i przyczyniają się do umacniania społecznych więzi. W przeciwieństwie do banków komercyjnych zmierzających do maksymalizacji zysków, przedmiotem działalności banków spółdzielczych jest tworzenie wartości dla swoich członków i budowanie relacji zaufania w długiej perspektywie.

Polskie banki determinowane przez regulacje prawne, sytuację w otoczeniu makroekonomicznym oraz rozwój technologii od początku lat dziewięćdziesiątych znajdują się w nieustannym procesie przekształceń organizacyjnych. O ile w pierwszych latach transformacji dostosowanie banków spółdzielczych do wymogów rynkowych ułatwiła pomoc ze strony państwa, to obecnie muszą one kolejne zmiany przeprowadzić z własnych środków finansowych.

W pracy podniesiono istotny problem niskiej efektywności działania banków spółdzielczych, wymagający zdecydowanej poprawy wydajności pracy i obniżenia kosztów działania. Problem istotny, ponieważ istnieje potrzeba przyspieszenia procesów zmiany systemów podnoszących zdolności adaptacyjne i poziomu bezpieczeństwa zbiorowego. W pracy dokonano identyfikacji przesłanek determinujących konieczność zmian modelu bankowości spółdzielczej w Polsce.

Głównym celem rozprawy było poznanie czynników mających wpływ na efektywność działania sektora bankowości spółdzielczej oraz dokonanie próby oceny skutków wprowadzenia regulacji dotyczących standardów kapitałowych w kontekście jego dalszego

funkcjonowania. Cel główny rozprawy został zrealizowany poprzez następujące cele badawcze:

1. Ocena wpływu regulacji dotyczących standardów kapitałowych na funkcjonowanie sektora banków spółdzielczych.
2. Wpływ poziomu funduszy własnych na efektywność działania.
3. Ocena czynników mających wpływ na rozwój sektora banków spółdzielczych.
4. Wpływ zmian organizacyjnych na efektywność działania.
5. Możliwości zwiększenia funduszy własnych.
6. Określenie wpływu nowoczesnych technologii na zmiany w organizacji bankowości spółdzielczej.

W koncepcji rozprawy sformułowano następującą tezę:

Rozwój polskiego sektora bankowości spółdzielczej uwarunkowany jest stałym powiększaniem bazy kapitałowej poprzez poprawę efektywności działania.

Przesłankami sformułowanej tezy są następujące hipotezy badawcze:

1. Obecny model spółdzielczości nie wpływa bezpośrednio na poprawę efektywności działania banków spółdzielczych.
2. Spadek liczby członków banków jest istotną barierą wzrostu funduszy własnych.
3. Regulacje dotyczące standardów kapitałowych prowadzą w konsekwencji do zmian w strukturze spółdzielczości bankowej.
4. Nowoczesne technologie mają wpływ na zmiany modelu sektora bankowości spółdzielczej.

Praca składa się z czterech rozdziałów poprzedzonych wstępem, zakończenia, spisu literatury oraz spisu tabel i rysunków.

W rozdziale pierwszym w celu właściwego zobrazowania polskiego sektora bankowości spółdzielczej, przedstawione zostały modele rozwiązań organizacyjnych i stan posiadania banków spółdzielczych w wybranych krajach europejskich. Zaprezentowano ewolucję jaką przeszły polskie banki spółdzielcze oraz ich obecny stan kapitałowy.

Rozdział drugi poświęcony został zmianom w prawie dotyczącym bankowości spółdzielczej oraz roli różnego rodzaju instytucji i organizacji wspierających działalność banków spółdzielczych. Dokonano analizy struktury funduszy własnych, ze szczególnym uwzględnieniem roli funduszu udziałowego. Na przykładzie wyliczenia wymogu kapitałowego omówiono wpływ wzrostu kapitału regulacyjnego na możliwość prowadzenia akcji kredytowej mającej odzwierciedlenie w generowaniu wyników finansowych.

W rozdziale trzecim dokonano analizy determinantów poprawy efektywności banków spółdzielczych oraz oceny wpływu regulacji na wyniki finansowe. W rozdziale zwrócono uwagę na ograniczone możliwości pozyskania dodatkowych kapitałów, ze szczególnym uwzględnieniem aspektu malejącego stanu liczby członków.

Rozdział czwarty stanowi podsumowanie rozważań i poświęcony jest kierunkom optymalizacji działania banków, które mają na celu poprawę efektywności. W rozdziale dokonano analizy wpływu technologii informatycznych, internetu i urządzeń mobilnych na zmiany modelu sektora bankowości spółdzielczej. Omówiono również możliwość rozgraniczenia kompetencji pomiędzy bankami zrzeszającymi a bankami spółdzielczymi wraz z przedstawieniem przyszłościowych zmian w modelu biznesowym, w którym kluczową rolę będą odgrywały procesy konsolidacyjne i integracyjne,

Na podstawie przeprowadzonych badań hipotezy badawcze zostały zweryfikowane pozytywnie. Wysznuo wniosek, że zwiększenie efektywności uzyskane w drodze dalszych przekształceń sektora bankowości spółdzielczej, przyczyni się do wzmocnienia kapitałowego banków spółdzielczych, umożliwiając im zwiększanie pozycji konkurencyjnej na rynku.

The summary of the doctor dissertation entitled:

“ECONOMIC AND REGULATORY PROBLEMS OF THE COOPERATIVE BANKING AND THEIR INFLUENCE ON THE EFFICIENCY OF THE ACTION IN CURRENT ECONOMIC CONDITIONS”

SUMMARY

In Poland, cooperative banks are, apart from joint – stock companies and state – owned enterprises, one of three legal forms of banking activity. Currently, the Polish cooperative banking sector plays an important role in the financial system, and its activity is a significant factor in the context of maintaining stable, sustainable development of the economy. Cooperative banks are regarded as the engine of growth of the local entrepreneurship and contribute to the strengthening of social ties. In contrast to commercial banks aiming at maximizing profits, the object of activity of cooperative banks is value creation for their members as well as building a long – term relationship of trust.

Polish banks determined by legal regulations, the situation in the macroeconomic environment and the development of technologies from the beginning of the 1990s are in the constant process of organizational transformations. While in the first few years of transformation the adjustment of cooperative banks to the market requirements was facilitated by State aid, now they have to make subsequent changes from their own funds.

The thesis raised a significant problem of low effectiveness of cooperative banks, requiring a definite improvement in work productivity and reduction of operating costs. The problem is crucial as there is a need to speed up the processes of changing systems that increase adaptability along with the level of collective security. The thesis also identifies the premises determining the necessity to change the cooperative banking model in Poland.

The main focus of the dissertation was to learn about the factors affecting the effectiveness of the cooperative banking sector and to attempt to assess the effects of introducing regulations regarding capital standards in the context of its further functioning. The main objective of the dissertation was accomplished through the following research purposes:

1. Assessment of the impact of regulations regarding capital standards on the functioning of the cooperative banking sector.
2. The impact of the level of own funds on the efficiency of operations.
3. Assessment of factors affecting the development of the cooperative banking sector.
4. The impact of organizational changes on the efficiency of operations.
5. Possibilities to increase own funds.
6. Determining the impact of modern technologies on changes in the organization of cooperative banking.

The following thesis was formulated in the concept of the dissertation:

The development of the Polish cooperative banking sector is conditioned by the constant increase of the capital base through the improvement of the operations efficiency.

Premises of the formulated thesis are the following research hypotheses:

1. The present cooperative model does not directly affect the improvement of the cooperative banks' effectiveness.
2. The decrease in the number of bank members is a significant barrier to the growth of own funds.
3. Regulations regarding capital standards lead in consequence to modifications in the banking cooperatives structure.
4. Modern technologies have an impact on changes in the model of the cooperative banking sector.

The dissertation concludes with 4 chapters preceded by an introduction, as well as a conclusion, a list of literature and a list of tables and drawings.

In order to illustrate the Polish cooperative banking sector properly, models of organizational solutions and the state of ownership of cooperative banks in selected European countries have been presented in Chapter 1. Furthermore, the evolution of Polish cooperative banks and their current capital status has been presented.

Chapter 2 is devoted to transformation in the law concerning cooperative banking and the role of various types of institutions and organizations supporting the cooperative banks' activities. The structure of own funds was analyzed, with particular emphasis on the role of the equity

fund. The example of the capital requirement calculation discusses the impact of regulatory capital growth on the ability to conduct lending reflected in the generation of financial results.

Chapter 3 analyzes the determinants of improving the efficiency of cooperative banks and assessing the impact of regulation on financial performance. The chapter highlights the limited possibilities of obtaining additional capital, with particular emphasis on the aspect of the decreasing status of the number of members.

Chapter 4 is a summary of the considerations. It is also devoted to the directions of optimization of banks' operations, which aim to improve efficiency. This chapter analyzes the impact of information technology, the Internet and mobile devices, on modifications in the cooperative banking sector model. The possibility of delimiting competences between associating banks and cooperative banks along with the presentation of future changes in the business model, in which consolidation and integration processes will play a key role is also discussed.

On the basis of the studies carried out, the research hypotheses were verified positively. It is concluded that the increase in efficiency obtained through further transformations of the cooperative banking sector will contribute to the capital reinforcement of cooperative banks, enabling them to increase their competitive position on the market.